

== Volja po poštu: ==
 Za celo leto naprej . . . 20.—
 za pol leta . . . 13.—
 za četrt . . . 8.50
 za en mesec . . . 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . 20.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
== V upravljuvanju: ==
 Za celo leto naprej . . . 22.40
 za pol leta . . . 11.20
 za četrt . . . 6.60
 za en mesec . . . 1.90
 S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENE

== inserati: ==
 Enostolpna petstvarica (72 mm):
 za enkrat . . . po 15 v
 za dvakrat . . . 13 v
 za trikrat . . . 10 v
 za več kot trikrat . . . 9 v
 V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvarka 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljanju primera popust.
== Izhaja: ==
 vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravljuvanje je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Sprejema naročila, inserate in reklamacije. — Upravljiškega telefona št. 188. —

Današnja številka obsega 6 strani.

Ploj-Hribar.

Gospod dvorni svetnik ima zdaj slabe dni. Član »Zveze južnih Slavev«, bivši ljubljanski župan, Ploju precej upravičeno očita po listih, da ni postopal nasproti njemu takrat, ko se je šlo za ljubljansko županstvo, tako, kakor je imel pravzaprav Hribar pravico zahtevati. Ploj se je zdaj zatekel na graški »Tagespošti«. Ne vemo, če si je zbral brinjski gospod v »Tagespošti« pravo zagovornico. Dozdaj je bilo pač običajno, da so se tudi slovanski politiki ob gotovih važnih dogodkih zatekali v dunajske liste, ker jih čitajo tudi tisti, ki vodijo usodo države. Ampak to, da se zateka slovanski politik pod okrilje tiste slovenožrske »Tagespošte«, ki bi rajši danes kakor jutri potopila vse Slovence ali jih vsaj prelevila v nemškutarje, po našem skromnem mnenju ni bilo posebno srečno. A to je pravzaprav stvar, ki naj jo z brinjskim gospodom dvornim svetnikom njegovi štajerski volivci, na katere Plojevo glasilo »Tagespost« pred vsem vedno sipa svoj nemškonacionalni strup.

Zdaj pa čujmo, kaj pripoveduje Ploj. Zelo gostobesedno pripoveduje, da je Hribarju svojčas vlada sama prigovarjala, naj se prostovoljno odpove županski časti. Ko je to izvedel Ploj, je izjavil, da ljubljanski občinski svet odpovedi ne bi dopustil in sprejel na znanje. Ko se je pa dvorni svetnik Ploj 8. julija posvetoval z ministrom za notranje stvari, je bilo vprašanje o potrditvi že rešeno. Minister je Ploju odločno izjavil, da je nepreklicno sklenil ne predlagati Hribarjeve potrditve, če oči pa bil Hribar zopet izvoljen, odgovori na zopetno Hribarjevo izvolitev z razpustom. Vtis, ki ga je dobil Ploj, so zadobili tudi člani deputacije »Zveze južnih Slavev«, da namreč Hribar ne bo potrjen. O tem je bil prepričan tudi Hribar po zaključku državnozbornskega zasedanja, kar dokazuje to, da se je v tem zmislu izjavil nasproti dr. Tavčarju in dr. Trillerju. Ploj se je nato podajal v Ljubljano, da pojasni mero lajnim krogom ljubljanskega občinskega sveta resnost položaja in jim predoči posledice, če se razpusti ljubljanski občinski svet.

Hribar je vedel, da pride Ploj dne 11. julija v Ljubljano z namenom, da konfirira o vprašanju volitve ljubljanskega župana in o posledicah. En dan

predno je pa došel Ploj, se je odpeljal Hribar na svoje posestvo, tako da ni bil mogoč razgovor med Plojem in Hribarjem. Dne 14. avgusta je pisal Ploj ministrskemu predsedniku, da Hribar ne bo ob zopetni izvolitvi volitve odklonil. Pisal je zato, ker mu je Hribar izjavil, da ministrski svet še ni sklepal o Hribarjevi županski zadevi. Pismo je pa ostalo brezuspešno, ker je padla cesarjeva odločitev že pred 14. avgustom.

Plojeva izjava v »Tagespošti« ni popolna, kar lahko naši bralci sami izprevidijo. Naj Ploj piše, kolikor hoče, in naj se pere, kolikor se hoče, pribo ostane, da ni postopal tako, kakor to zahtevajo parlamentarne navade. O zadevi Hribarjeve potrditve bi bil moral konferirati načelnik »Zveze južnih Slavev«, brinjski gospod dvorni svetnik dr. Ploj, edino in zgolj s članom svojega kluba in načelnikom narodno-napredne stranke Ivanom Hribarjem. Brez Hribarjeve vednosti in pritrditve bi ne bil smel ničesar storiti. V tem tiči Ahilova peta Plojevega postopanja in v tej točki se Ploj še ni opral, kar sam dobro čuti in zna in se v vseh svojih številnih pojasnilih, intervjujih in izjavah skrbno in previdno izogiba glavne napake, ki jo je v mešetarnjenju za Hribarja napravil.

Sicer smo pa mi v celi zadevi silno hladni, ker je nam popolnoma vse eno, če strelja Ploj politične kozle ali ne. Dolžni smo pa, da poučimo naše bralce o vsem, kar se je godilo za kulisami takrat, ko se je brez Hribarjeve vednosti mešetarilo za njegovo glavo.

Delegacije.

Zborovanje naših delegacij je danes glavni politični dogodek. Naša skupna vlada, o kateri se tako malo čuje, ker skupni ministri ne dajo računa naravnost ljudskim zastopstvom, marveč le zastopnikom obeh parlamentov, je podala zelo obširna pojasnila o dogodkih, ki so se zgodili, odkar so zadnjič zborovale delegacije. Od takrat se je zgodilo veliko. Anektirali smo Bosno in Hercegovino. Naši vojaki so bili že pripravljeni na to, da streljajo iz svojih pušk na žive tarče, ki bi seveda tudi streljale nazaj. Malo le je manjkalo, da se niso takrat ob bosenski krizi izprožile Manlicherce brez ukaza sameobsebi. Govoril je včeraj tudi zunanji minister Aehrenthal. Ni se hvalil, poročal je le, kar se je zgodilo in kar misli izvesti. Sedanjega po-

ložaja se ni dotikal. Predaleč od nas leži Portugalska, da označi Aehrenthal svojo sodbo v portugalski revoluciji. To, da govori skupna vlada le delegacijam, v naših časih ne zadošča. Premalo se peča naša javnost zato z zunanjo politiko. Premalo kontrole imata tudi naši ljudski zastopstvi nasproti skupni vladi.

Zelo prisrčen, očetovski je bil včerajšnji prestolni govor našega presvitlega vladarja, ki ga je govoril delegacijam. Evo besedilo:

CESARJEV PRESTOLNI GOVOR.

Na govor predsednikov je odgovorilo Njegovo Veličanstvo:

Toplo se zahvaljujem in zelo sem zadovoljen, ker se je Moji osebi ravno kar izjavila zvesta udanost.

Zadnjič so zborovale delegacije, ko se je zgodil za monarhijo velevažen dogodek.

Proglasil sem takrat, da sem razširil Svoje vladarske pravice na Bosno in na Hercegovino. Zelo me je zadovoljilo, ker je za to uvedena akcija dovela mirnim potom do popolnega uspeha. Nekaj časa grozeča napetost evropskega položaja se je umaknila razveseljivi jasnosti. Mirno Vam lahko poročam, da sta postali naši zvezi z Nemčijo in z Italijo kolikor mogoče še trdnjši in prisrčnejši.

Zelo povoljne so tudi naše razmere z vsemi drugimi državami.

Kar sem upal glede na to, da se ugodno razvijejo razmere Avstro-Ogrske z osmansko državo, se je zgodilo z spomlad 1909 sklenjenim ententnim zapisnikom. Kakor ostale države zasledujemo tudi Mi s svojimi najboljšimi željami stremljenja za utrditev te države.

Moja vojna uprava bo izprosila, da delegacije naknadno ustavno odobre izredne izdatke, ki so bili med lansko krizo neizogibni. Z večjo pripravo armade in mornarice ni bila še nobena vlada potisnjena v položaj, da mora zapustiti tla miroljubne politike. Ta izkušnja izpodbada, da se dajo upravi armade in mornarice na razpolago potrebna sredstva, da se vzdržijo pripravljeno za vojsko in se tako omogoči monarhiji poleg svojih koristi zstopati tudi uspešno koristi evropskega mira. Pripravljenost v naveden namen naj se pa vedno ozira na finančno sposobnost obeh držav monarhije.

V tem zmislu je Moja vojna uprava večje zahtevke za leto 1910 omejila na najpotrebnejše. V dotičnih predlogih se je upoštevalo izboljšanje mate-

rielnega položaja oseb, ki dobivajo dnino.

Udeležila se je pred dvema letoma ustava za Bosno in Hercegovino, ki sem jo takrat naznanil. Prvi bosensko-hercegovski deželni zbor je zboroval letošnje poletje. Upam, da bo mlada institucija v soglasju z Mojo vlado pospeševala kulturni in materialni napredek dežele.

Ko priporočam predložene predloge Vaši domoljubni gorečnosti in Vaši preizkušeni previdnosti, Vas prisrčno pozdravljam.

AEHRENTHALOVO POROČILO O ZUNANJEM POLOŽAJU.

V ogrski delegaciji je zunanji minister Aehrenthal zelo obširno poročal o zunanjih zadevah.

O aneksijski krizi

je izjavil, da je zavzela vlada stališče, da je to zadeva, ki se naj v prvi vrsti uredi med nami in Turčijo. Ko so se odstranile velike ovire, se je posrečilo, da se je doseglo sporazumljenje s Turčijo in z velevlastmi glede na XXV. čl. berlinske pogodbe, ki se je odpravil.

Aehrenthal o vojski leta 1866 in o rusko-japonski vojski.

Pred vsem sem gledal na to, da se pojasnijo državnopravne razmere s Turčijo glede na Bosno in Hercegovino. Prepričan sem namreč, da povzroči nejasno razmerje lahko zapletljaj. Velikemu pomenku leta 1866 bi se bili lahko izognili ali odgodili, če bi ne bila nastala sporna točka umetno z vprašanjem Šlezvik - Holštajna. Dveletna vojska med Rusijo in Japonsko je bila tudi posledica nejasnih razmer, ki so nastale po ruski okupaciji mandžurskih provinc.

Nasproti Turčiji

smo se hoteli izogniti vsake vojske. Z ententnim zapisnikom smo uredili vsa še nerešena vprašanja in za nerešene določili pogoje rešitvi. Novi vladni način v Turčiji podpiramo objektivno, kar v Carigradu popolnoma razumejo. Naša korist zahteva, da se Turčija utrdi, da nam ni treba imeti skrbi pečati se z notranjimi razmerami Turčije. Pričakujemo v Turčiji dobro upravo in utrditve moči na zunaj in na znotraj. Glede na

krečansko vprašanje

je izjavil Aehrenthal, da dela krečansko vprašanje že leta in leta skrbi evropski diplomaciji. V krečansko vprašanje se Avstrija ne vtika. Pridržala si je le pravico, da se državnopravno

LISTEK.

Deklè z biseri.

Angleško spisal H. Rider Haggard. — Prevel J. M. (Dalje.)

Komaj sto korakov od tesarjeve delavnice je bila druga delavnica, kjer so izdelovali in oblikovali svetilke, vaze in druge podobne stvari. Zadnji čas so ljudje, ki so hodili v delavnico, opazili novo delavko, mlado in lepo, ki je sedela sama v kotu. Pozneje so tudi opazili, da je bilo nekaj svetilk iz te delavnice posebno krasno izdelanih, tako da so jih prekupei zelo drago prodajali, dasi izdelovalci sami niso imeli posebnega dobička od tega. Cel dan je Mirijam sedela pri oknu in jih izdelovala, Nehušta pa je pripravljala ilovico in nosila narejeno delo v peč.

V tej delavnici so delali sami kristjani; dobiček svojega dela so dajali v skupno blagajno; iz tega so plačevali stroške za življenje, drugo pa dajali potrebnim ali bolnim sobratom. V isti hiši so imeli tudi stanovanje. V veliki podstrešni sobi sta stanovali Mirijam in Nehušta; soba je bila zelo topla, kadar

je solnce sijalo na streho in zelo mrzla po zimi, sicer pa je bila prijazna, ker ni bilo slišati dosti hrušča in je tudi zrak bil prijeten in zdrav.

Tukaj sta živeli v miru; nikomur ni prišlo na misel deklìco z biseri iskat v tem umazanem delu mesta, kjer so stanovali sami delavci. Podnevi so delali, ponoči pa počivali in so bili kljub neprestanemu strahu, v katerem so živeli kot kristjani, prav zadovoljni in srečni. Stika niso imeli mnogo s svetom, vendar so tudi zvedeli za novice, ki so jih zanimali; zlasti pa je vse važne novice povedala Julija posebno kadar so se ponoči sbajali v katakombah. Po njej so izvedeli, da so prav zadnji čas odkurili iz njene hiše. Kajti tri ure potem so že pridrvili v hišo častniki in izpraševali po deklìci z biseri, o kateri pa seveda od Gala niso ničesar zvedeli.

Iz Domicijanove palače so odvedli Marka v ječo blizu Martovega tempelja. Ker je vložil priziv do cesarja in ker še ni bil pravzaprav obsojen, so lepo ravnali z njim. Na razpolago so mu dali dve sobi in mu dovolili, da mu je stregel njegov hišnik Štefan in mu donášal hrano in vse kar je potreboval. Ker je dal svojo besedo, da ne bo pobegnil, so mu tudi dovolili, da se je

smel sprehajati po vrtovih med ječo in tempeljom in so ga smeli obiskovati njegovi znanci. Prvi ga je obiskal hišnik Saturij, ki ga je miloval zaradi nezgode, ki ga je zadela. Mark ga pa na kratko vpraša:

»Zakaj me Domicijan preganja?«

»Kako nedolžni ste vi vojaki!« reče Saturij. »Jaz na to vprašanje odgovorim z drugim vprašanjem. Zakaj kupuješ lepe vjetnice, ki se dopadejo Domicijanu?«

Mark za trenotek pomisli, nato pa reče: »Ali je kakšna pot, po kateri pridem iz te zagate?«

»Plemeniti Mark, prišel sem, da ti pokažem tako pot. Nikdo v resnici ne veruje, da si kakorkoli kršil svojo dolžnost pred Jeruzalemom. Vseeno pa si v hudi zadregi. Tudi je nekaj prič proti tebi. Vespazijan se ne bo mešal v to stvar, ker ve, da je vse skupaj zasebna Domicijanova muha, in ker je že imel s svojim sinom prepričanje vjete deklìce z biseri, ne želi imeti zopet prepira radi onega, ki jo je kupil. Vso preporno stvar izroči Titu, kadar se vrne.«

»Potem mi bo saj Tit pravičen«, reče Mark.

»Da, brez dvoma, toda kakšna bo ta njegova pravica, lahko razumeš, ker poznaš Titov ukaz glede vojakov, ki so jih imeli vletti sovražniki. Ker je bi-

lo zaradi tega po Titovi razsodbi že več vojakov umorjenih, zato tudi za te ne more drugače odločiti, temmanj, ker bi mu sicer Domicijan očital, da ni pravičen.

»Dejal si, da mi pokažeš pot iz te zadrege — sedaj mi pa pripoveduješ o sramoti in smrti. Ali mora biti ta tvoja pot tlakana z zlatom?«

»Ne«, odgovori Saturij, »z biseri. Oh, povem ti naravnost. Izroči mi ono ovratnico z biseri — in njo, ki jo nosi.«

Sedaj šele je Mark razumel, kaj je mislila Mirijam, ko je vskliknila: »Oh, da sem se le rešila iz kremplev Domicijanovih!« Zato je dejal trdo:

»Jaz nimam navade, da bi svinjam metal bisere.«

»Čudne ponudbe stavi vjetnik svojemu sodniku«, odvrne hišnik in se sumljivo nasmeja. »Vendar ne boj se, plemeniti Mark, ne bom tega sporočil naprej. Vendar pomisli še enkrat!«

»Pomisli sama«, odgovori Mark. »Jaz res ne vem, kje je sedaj Mirijam in zato je ne morem izročiti Domicijanu in bi je tudi ne izročil, ako bi vedel, kje da je. Raje vse pretrpim in tudi umrem!«

»Mislim«, je dejal Saturij, »da tako delajo ljudje, ki se v resnici ljubijo, in jaz sem mnenja, da je ona vredna teh žrtev. Dragi Mark, moja pot je ostala

razmerje Krete ne sme izpremeniti brez naše pritrditve.

Trozveza.

Z ozirom na razmere z ostalimi državami je izjavil, da so zveze z vsemi velevladstvi dobre. Zadnji dogodki so pokazali realno vrednost naših zvez. Zveza z Nemčijo in z Italijo tvori nepremakljiv temelj naše politike. Pozabili pa ne bomo tudi, da gojimo skrbno zveze z ostalimi državami, **kolikor je to odvisno od nas.** Hočemo, da se vzdrži mir in ravnotežje. Aehrenthal je tudi izjavil, da zdaj ni nobenih resnih vprašanj ali napetosti med velevladstvi, a da se v naši tako hitro živeti dobi, ko se dogodki hitro menjajo in ker je javno mnenje tako razburljivo, presenečenja lahko zgodijo.

Naše trgovinske razmere z Balkanom je obljubil Aehrenthal pospeševati z vso silo in močjo. Pojašnjeval je korake, ki jih je storil v ta namen.

La crise est finie...

Svoj govor je končal Aehrenthal s sledečimi besedami: Če se moremo veseliti, da se nam je posrečilo rešiti važno bosensko vprašanje na miren način, storimo prav, da se spominjamo besedi, ki jih je govoril, če se ne motim, v tridesetih letih ob vladi kralja Louisa Filipa, Guizot:

»La crise est finie mais je suis de ceux qui savent, qu'il n'y a jamais rien de fait en ce monde et qu'il faut recommencer chaque jour. Un effort continu pour un succès toujours incomplet et incertain voilà notre vie. Je l'accepte sans illusion comme sans découragement.«

(Križa je končana; a pripadam tistim, ki znajo, da na svetu ni nič dovršenega in da se mora pričeti vsak dan znova. Stalno borenje za uspeh, ki ne bo nikdar popolen in gotov, to je naše življenje. Po tem se ravnam, ne da bi se udajal prevari ali da bi si pustil oropati pogum!)

Tega izreka se hočemo držati in delati na notranje ojačenje in na to, da obdržimo našo moč na zunaj. Označeni smoter pa si zagotovimo le, če razpolagamo z na boj pripravljenim armado in mornarico. Uspešna zunanja politika teh dveh činiteljev ne more pogrešati.

× × ×

Aehrenthalovo poročilo slika razmere zelo ugodno. Nič se ne hvali s svojimi uspehi, ampak iz poročila se vidi, da še danes skele rane, ki so bile zadane ob bosenski krizi. »Presenečenja niso izključena«, je zagotavljal Aehrenthal. Misli je na Portugalsko, morebiti pa tudi na zaveznico Italijo, kjer se pripravlja svobodomislec, da poruši Savoju kraljevski prestol.

Portugalski v koroškem deželnem zboru.

Celovec, 13. t. m.

V koroškem deželnem zboru je danes vstal veliki gromovnik in prerok dr. Waldner in med drugim tudi napadel našo ljubljansko »Zadružno Zvezo« in pripomnil, da pomeni ista velikansko nevarnost, posebno zato, ker nje težišče niti v koroški deželi ne

brez vspeha, prosim pa boginje osode, da naj te rešijo tvojih sovražnikov in ti v nagrado za vsa ta preganjanja vrnejo deklico, ki jo želiš, ki jo pa moram jaz zasledovati. Zdrav!«

Dva dni pozneje je hišnik Štefan Marku sporočil, da želi z njim govoriti neki Septim, ki pa noče naravnost povedati, česa želi.

»Naj pride«, reče Mark, »dolgi čas mi je že v moji samotni«. In podpri je svojo glavo z roko in zrl skozi omrežna okna svoje ječe.

»Sedi in in povej mi, česa želiš«, ogovori Mark vladno starega moža. Obiskovalec se prikloni in sede.

»Moja naloga je, plemeniti Mark, da pomagam onim, ki so v nesreči.«

»Potem si prišel prav, kajti tu je dom nesreče in meni je usojeno prebivati v njem.«

»Meni je to znano in tudi vem zakaj.«

Mark ga radovedno pogleda. »Ali si kristjan?« vpraša starčka. »Ne, ne boj se mi odgovoriti na to«, in vzdihnil je, »in tudi ako bi hotel, bi ne mogel storiti nič zalega, najmanj še kakemu kristjanu.«

»Plemeniti Mark, jaz se ne bojim hudega od človeške roke; tudi Nerono-vi dnevi minuli in sedaj vlada Vespazijan, ki nas pusti pri miru. Jaz sem Ciril, škof kristjanov v Rimu, in ako me želiš poslušati, sem tukaj, da ti razložim vero, ki bo morda kdaj tudi tvoja, kakor upam.«

(Dalje.)

leži. Ta zveza da pomeni začetek, da se bo dežela raztrgala. Mi na te brezmišeln napade ničesar ne odgovarjamo, pač pa so naredili v nas ta sklep, da bomo od sedaj naprej svoje skrbi za naše koroške Slovence podvojili in gospodarsko tako od nemškega gospodarstva osvojili, da bo dr. Waldnerja kmalu minilo veselje, spuščati take govore v deželnem zboru proti našim slovenskim organizacijam.

Še bolj značilno za duh, ki vlada v koroškem deželnem zboru pa je govor držav. profesorja dr. Angererja. Ta mož je zopet zatrobil na liberalni rog in je začel na dolgo in široko dokazovati nevarnost klerikalizma. Prišel je na dan z najneverjetnejšimi stvarmi in starimi obrabljenimi frazami, katere pošilja že nekaj let sem vse svobodomiselnim časopisje. Cenčal je nekaj o »cenih vožnih listkih v nebesa, katere cerkev izdaja v papirnatih listkih, ki jih cerkev prodaja, da bi krave ozdravele.« Največje začudenje vseh navzočih pa je mož vzbudil, ko je povedal tudi sredstvo, s katerim se da klerikalizmu do živega priti: to sredstvo je namreč: »treba bo s klerikalizmom po portugalsko govoriti.«

Naravnost žalostno je za koroške politične razmere, da je tak govor mogel v koroškem deželnem zboru, še žalostnejše pa, da si upa c. kr. uradnik, ki je plačan z denarjem, ki ga avstrijski katoličani državi odrajtujejo, odobriti umore in nasilstva, ki jih portugalski banditje na Portugalski z duhovniki in redovniki izvršujejo. Zelo čudno je tudi, da se na tako hujskanje ni oglasil zastopnik vlade, deželni predsednik baron Hein, kojega krvava dolžnost bi bila, da zavrne tako gorostasno hujskanje, ki vsebuje tudi protidinastičen zmisel. Seveda koroška vlada je v tesnem objemu z nemškimi nacionalc.

Svobodomiselnim portugalskim morilci.

Svobodomiselnost slovensko časopisje kriči in vpije, da mi pretiravamo svobodomiselnost portugalska junaštva. Žalibog, da smo poročali le to, kar smo zasledili v poročilih tistih framasonskih drugojezičnih listih, ki niso hoteli prikriti roparskih činov svobodomiselnih roparske portugalske tolpe. Jezuitske bombe! To je vse, na kar se še sklicujejo n. pr. »Narodovi« slovenski mavrarji. Ampak te bombe so bile zlagane, kar so dognali drugorodni, ne »klerikalni«, marveč svobodomiselnim listi. Ali »Narod« in drugi slovenski frajmavarski listi tudi odobravajo najnovejše framasonske umore? Ali odobravajo

umor generalnega superiorja lazari-stov

po svobodomiselnih portugalskih roparskih morilcih? Ali se boste upali, slovenski frajmavrarji, tajiti, da je francoski konzulat v Lizboni uradno poročal, da je svobodomiselnost lizbonska svojat umorila generalnega superiorja lazaristov Alfreda Sza g u e s a in z njim še dva lazarista? Nam se zdi, kakor sklepamo iz pisarjenja slovenskih frajmavarskih listov, da bi radi i vi klali katoliške duhovnike. Saj kole-ro ste jim tako že želeli in si že slikali, kako bi vam bila kolera všeč, če bi umrli za njo tisti katoliški duhovniki in laiki, ki jih samo zato, ker so verni katoličani, tako sovražite.

Vatikan in portugalska revolucija.

»Politična korespondenca« poroča iz Rima: »Revolucija v Lizboni ni nikjer tako globoko in bolešno učinkovala, kakor v Vatikanu. Nova republika je povzročila velike skrbi ne zato, da bi morebiti Apostolska Stolica zavzela stališče glede na novo republiko. Saj so razmere Vatikana z mnogimi republikami pristržne. Severna in Južna Amerika dokazuje, da se katoličanstvo lahko v marsikaterih republikah svobodneje in boljše razvija, kakor v marsikateri monarhiji. Vatikan se je pa bal portugalske republike zato, ker so glavarji novega portugalskega režima vsi framasoni in boritelji proti katoličanstvu. Prva dejanja nove portugalske vlade: napadi na samostane, izganjanje jezuitov in drugih kongregacij so potrdila, kar je Vatikan pričakoval. Kljub temu, kar se bo zgodilo, hoče čakati Vatikan, kako se razvijejo dogodki, da uredi po tem svoje razmere z novo vlado. Če bo republika spoštovala konkordat in vzdržala vatikansko poslaništvo, če se ne bo dotikala svobode katoliške cerkve, lahko nastanejo redne razmere med Apostolsko Stolicco in novo vlado. Zgled v Braziliji kaže, da vladajo med braziljsko republiko in Vatikanom zelo pristržne razmere. Portugalska republika lahko sledi zgledu Brazilije.

HRVAŠKE VESTI.

Dne 13. t. m. se je v Zagrebu vršil ustanovni shod nove stranke fuzioniranih hrvaških strank koalicijske. Včerajšnji hrvaški listi se nimajo poročili; »Srbobran« pa izjavlja, da je ime nove stranke: »Hrvaška zedinjena samostalna stranka«.

Dne 11. t. m. se je vršil v Zagrebu židovski volivni shod »Stranke prava«; vseučilišni profesor dr. Milobar je obrazložil, da stoji stranka sicer na krščansko socialnem stališču, da je pa prost vstop vsakemu, ki hoče delati za uresničenje pravaškega programa iz leta 1894. Nato je govorilo več Židov, ki so izjavili, da kot pravaši slej kot prej ostanejo v Stranki prava.

FUZIJA POLITIČNIH STRANK V SRBIJI.

Iz Belgrada se poroča, da sta napredna in narodna stranka sklenili fuzijo, ki se formalno izvrši na občnih zbore obeh strank, oziroma na ustanovnem zboru dne 17. oktobra. Nova stranka bo popolnoma demokratična in sprejme v program splošno volivno pravico in dvobornični parlamentarni sistem. Nova stranka bo stala v opoziciji proti akterjem in režimu od 29. maja 1903. Predsednik bo najbrže bivši finančni minister poslanec dr. Voja Veljković, sedanja predsednika, napredne in narodne stranke, Stojan Novaković in Stojan Ribarac, pa častna predsednika. Fuzija pa se najbrže ne bo gladko izvršila in se bo mnogo pristašev obeh strank razbilo v druge stranke.

Kako ljudstvo časti dobrega učitelja.

Iz Višnjegore nam pišejo: Redka slovesnost se je vršila v ponedeljek, dne 16. oktobra, v Višnjigori. Tukajšnji nadučitelj g. Janko Škerbinec, ki je pri nas v službi že 34 let, je obhajal 50letnico, odkar deluje v tem stanu. Pač redek je učitelj, ki bi pol stoletja neumorno deloval v težavnem poklicu. Rojen je bil gospod jubilar leta 1843 v Stranjah pri Kamniku. Služboval je v Idriji, Kranjski gori, v Predvoru, St. Vidu pri Zatičini, končno v Višnjigori. Tukaj so vsi farani do starosti 46 let njegovi učenci. V šoli je bil vedno ljubeznjiv in prijazen z učenci, tako da se vsako spominja tistih let, ko je k njemu v šolo hodil, kot najlepših v celi šolski dobi. Ves čas je bil tudi cerkveni organist; pod njegovim vestnim vodstvom je bilo cerkveno petje ves čas na vzgledni višini, tako kot malokje na deželi. Zlasti glas njegove gospe soproge, ki ima krasen, močan sopran, se je skozi vsa leta razlegal po naših cerkvah v čast in slavo božjo. Zato se je pa tudi slovesnost 50letnice, ki je pokazala, kako je gospod jubilar priljubljen, izvršila najsijajnejše. Ob 9. uri dopoldne se je zbrala pred šolo, ki je bila okrašena z zastavami in slavalokom, šolska mladina in člani krajnega šolskega sveta z učiteljskim osebjem. V sprevodu, z gosp. jubilarom in njegovo gospo v sredi, smo se napotili proti farni cerkvi, med pritrkovanjem mestnih in farnih zvonov in gromenjem mestnega topiča. Ob pol 10. uri je imel domači gosp. župnik sveto mašo. Udeležili so se je vseh šest županov fare, gospodje uradniki, mnogo sosednih učiteljev in toliko ljudstva, da je bila polna cerkev. Med mašo je prepeval močan pevski zbor, orglal je domači učitelj g. Dermelj, katerega je na gosli spremljal domači gospod kaplan. Po sveti maši smo se podali v veliko sobo prvega razreda, ki je pa bila ta dan mnogo premajhna. Soba je bila zelo krasno ozaljšana z bršljinom in cveticami tako bogato, da je bilo vse v zelenju. V šoli je prvi nagovoril gospoda jubilara predsednik krajnega šolskega sveta, g. Mihael Omahen, župan občine Dednidl, ki mu je izročil darove krajnega šolskega sveta: veliko njegovo sliko s podpisom vseh županov in članov krajnega šolskega sveta, kar je oskrbela Katoliška tiskarna. Lično palico z masivno srebrno kljuko in monogramom. Kadilno garnituro, vse srebrno z elegantno mizico. Zatem je imel gospod župnik Tekster prav pristržen nagovor, slaveč zasluge gospoda jubilara z poudarkom, da nabito polna šola in polna cerkev je dokazala, da ljudstvo res ljubi svojega učitelja. V imenu tukajšnje učiteljskega zbora je slavljena nagovorila gdna. učiteljica Ivanka Dolinar kot vedno prijaznega in kolegijalnega nasproti učiteljstvu. Dva dečka in belo oblečena deklica so deklarovali primerne govore v imenu učencev, ki so končno zapeli par ljubkih pesmic. Gospoda jubilara so med govori večkrat solze obile, tako da je komaj prišel k besedi, da se je primer-no zahvalil za vse ovacije. Popoldne

smo se zbrali k banketu v gostilni »pri kraljici«, ki nas je res prav izborno pogostila. Udeležili so se banketa poleg slavljenca in domačega učiteljskega osebja gospodje uradniki, g. notar, domača gg. duhovnika, člani krajnega šolskega sveta in mnogo sosednega učiteljstva. Popoldne je prihitel iz Litije sam gospod okrajni glavar in častital gospodu slavljenču; ostal je pri nas štiri ure. Došlo je g. jubilaru 16 brzozavnih pozdravov in 54 pismenih častik, večina od bivših učencev, kot od gospoda deželnega poslanca Mandeljna, g. kaplana Kurenta, g. dr. Lesarja itd. Napitnica se je vršila za napitnico, zlasti je mnogo neprisljenega humorja vzbujal naš »odlični« govornik g. Škufca, hotelir pri kolodvoru. Gospod jubilar je tudi kot mestni svetnik 18 let deloval v mestnem starešinstvu, kot član okrajnega šolskega sveta pa 26 let. Vkljub svojim 67. letim zgleda slavljenec tako čil in mlad, da bi mu nikdo ne prisodil čez 50 let. Bog ohrani gospoda jubilara enako krepkega še ob njegovi 60letnici!

Bivši učenec.

Dnevne novice.

+ V deželnem zboru pride, kakor poroča »Občinska Uprava«, poleg cestnega zakona na vrsto tudi za občine zelo važen zakonski načrt o posredovalnih uradih, ki naj bi se uvedli obli-gatorično.

+ Nemški koroški nacionalec groze »Zadružni Zvezci«. Tisto mesto govora nemškonalacionalnega poslanca Waldnerja v koroškem deželnem zboru dne 13. t. m., v katerem se je pečal s kraham nemške »Centralkasse« ter napadel tudi »Zadružno Zvezo« in o čemer poročamo v posebnem dopisu, se glasi doslovno tako-le: »Treba pa je tudi pomisliti, da se nahaja v deželi še druga denarna organizacija, klerikalno-slovenska, koje središče ni niti na Koroškem, ampak na Kranjskem! Zoper to tretjo organizacijo se mora z vso odločnostjo nastopiti, kakordolgo ima svoje težišče izven dežele, kajti to pomeni prvi korak k razkosanju dežele!« Kako mislijo nemški nacionaleci zoper »Zadružno Zvezo« in konkretno nastopiti, poslanec Waldner ni povedal, dasi bi nas to najbolj zanimalo.

+ »Zlata knjiga« se, kakor čujemo, prestavi tudi v hrvaščino.

— Občinske volitve v Veliki Loki. Kar smo pričakovali, se je zgodilo, obč. volitve v Veliki Loki so se neugodno končale za našo Slovensko Ljudsko Stranko. Združeni liberalci so prodrli z nasilstvi v dveh podobčinah in dveh razredih ter si pridobili večino. Slovenska Ljudska Stranka je pridobila le 10 odbornikov. Naša zmaga je bila gotova v vseh treh razredih, a liberalni alkoholisti so uganjali na volišču, kakor tudi po agitacijskih potovanjih stvari, ki spadajo pod kazenski zakon. Posebno odlično sta se trudila za liberalce študenta Buzovec in Klemenčič. Našim volivcem so trgali volivne listke in jih zamenjavali z liberalno kandidatno listo; pritiskali so na ljudstvo z denarjem in pijačo in ni bila redka beseda: »Če ne boš z nami (namreč z liberalci) volil, pa naj Ti da župnik žita, pa naj Ti župnik posodi živino za vožnjo in obdelovanje sveta.« V volivni komisiji so bili sicer naši možje, a so bili nekoliko preveč popustljivi napram nepravilnim liberalnim pooblastilom in so bili pretaktni napram surovemu vedenju gotovih liberalnih oseb. V tem oziru bo treba v bodoče drugačnega postopanja. Tretji razred šteje pri nas nad 500 volivcev. Došlo je okrog 160 mož in naša stranka je propadla z desetimi glasovi. Liberalci so spravili na volišče vso svojo gardo. V drugem razredu je zmagala naša S. L. S. V prvem razredu smo propadli z dvema glasovoma. Liberalno barko je prišel reševati nadučitelj Vidmar iz Čateža, ki je prav krepko agitiral za »osovražene« Velikoločane. Železniški inšpektor »Robasi« je tudi čutil potrebo, da pokaže kot državni uradnik svojo nepristranost, ko je glasoval v prvem razredu sam in potem tudi s pooblastilom dolenjske železnice, ki se dozda ni utikala v politične boje po deželi. Po zmagi so kričali sladkoinjeni liberalci: »Živijo klerikalna živina« in se pri tem gurali, prevzeti od geruža in pitijota. Škoda, da ni pripeljal postajenačelnik Teply s svojim glasom za liberalno stranko tudi poseben vlak živinskih voz, kamor bi bil spravil tulečo drhal. Liberalna menežarija v železniških vagonih bi bila prizor za bogove in ponos vsake svetovne razstave. Proti nepravilno izvršeni volitvi vložimo pritožbo, potem bomo volili — vnovič. Nekaj tednov bo še opravljal službo sedanji župan. Zato pa le korajžo volivci naše S. L. S. Ni še

vseh dni konec. Liberalen študent nam ne bo onečlaševal našega občinskega zastopa! Na delo že sedaj, končna zmaga bo naša, v kar pomagaj Bog in sreča junaška!

— **Pri občinskih volitvah v Rudniku** je S. L. S. zmagala v dveh razredih, in sicer v drugem in tretjem razredu z 12 svetovalci, liberalna lista je pa zmagala s šestimi, tako da je S. L. S. v večini. Zmaga bi bila pa tudi v prvem razredu, ako bi ne bili pred volitvijo postavili kandidatov na eno listo po sporazumu obeh strank. Naši so se držali besede, liberalci pa so volili samo liberalne kandidate in tako so naši vsled figamostva nasprotnikov prišli ob prvi razred. Bilo je napačno, da so se sploh o skupni listi dogovarjali, liberalci so bili in ostanejo, kar so. S. L. S. morala bi sama z njimi pomesti, kar bi tudi lahko v tem slučaju storila. K volitvi so prišli tudi vsi posestniki oziroma volivci iz Ljubljane, katere je vodil rudniški »gigerl«, sedaj iblansk gspud France Martinc, tesarski mojster v Ljubljani, ki v Rudniku žre »farje«, v Ljubljani pa mu tudi dišijo farški groši.

— **Nezgode nikdar ne počivajo.** Teršan Tomaž, bajtarice mož v Vogljah je šel doma dne 7. oktobra t. l. po vasi. Vsled nepazljivosti je mož tako nesrečno na neko ograjo padel, da je zadobil na trebuhu smrtno-nevarne poškodbe. — Na Auerspergovci žagi v Mokricah je Antona Jankoviča, žagarja iz Studenca, hlood na desno nogo udaril in mu prizadejal težko poškodbo. — Rudolfa Selana, kurjača za šoto, je v Babni Gorici, ko je pomagal seno iz voza izkladati, padla žrd na levo roko in mu jo poškodovala. — Dinar Anton Valter, se je v gozdu v Predvoru pri sekanju drv vsekav v levo nogo. — Tomažu Slaparju, bajtarju, je pa doma v Trnovčanah sekira iz rame na desno nogo padla in mu jo nevarno poškodovala. — 12 let staremu dečku Antonu Begu, je v Tivolskem gozdu padel kostanj z luščino na desno oko in mu ga nevarno poškodoval. — V delavnici Kranjske stavbinske družbe v Ljubljani, se je tamnošnji delavec France Benedik pri cirkularni žagi zelo nevarno v levo roko vžgal.

— **Novo avstro-ogrsko-srbsko trgovinsko pogodbo** je 12. t. m. trgovinski minister Protić predložil državnemu svetu s prošnjo, da pregled tako pospeši, da se pogodbo še v jesenskem zasedanju predloži skupščini.

— **Kolera v Slavoniji** je konstatirana v Osjeku in Belišču; dejekti iz Zemuna niso vsebovali bacilov azijske kolere.

— **K umoru poslanca Flecksbergerja** se poroča iz Inomosta: Kakor kažejo orožniške poizvedbe, ni nobene ga dvoma, da sta bivšega konservativnega deželnozborskega poslanca Flecksbergerja umorila kmečka sinova Josip in Lovrenc Holzastner. Sovraštvo Holzastnerjeve rodbine proti Flecksbergerju je bilo splošno znano. Ker so se pri mrtvem truplu našle vse dragocenosti kakor tudi 200 K, je roparski umor izključen, pač pa se z gotovostjo sklepa na politične motive. Flecksberger je namreč posredoval, da je bil kirchberški kooperator Matevž Ortner prestavljen v Altenmarkt, kar je vzbudilo veliko ogorčenje med krščanskimi socialci. Ker sta bila tudi navedena brata Holzastner ožja somišljenika kooperatorja Ortnerja, se splošno sodi, da sta izvršila umor iz političnih nagibov. Flecksbergerja sta našla njegova sinova, ki sta ga šla iskat, ko se dne 10. t. m. ni vrnil domu. — Zapri so tudi starše Holzastner.

— **Iz Begunj na Gorenjskem.** V nedeljo dne 16. oktobra ima katoliško slovensko izobraževalno društvo ob 3. uri popoldne predavanje v župnišču. Govori gospod Franc Tersegla iz Ljubljane. Po predavanju se vrši l. občni zbor.

— **Tarabocchia avanziral.** Podpredsednik sodnega dvora v Zagrebu Josip Tarabocchia, ki je vodil srbski veleizdajniški proces, je postal svetnik najvišjega ((banalnega) sodišča v Zagrebu.

— **Kralj Peter carigraskemu patriarhu.** Kralj Peter je na Dunaju naročil dragocen križ, ki ga podari carigraskemu patriarhu Joahimu XIII. Križ bo bogato okrašen z diamanti in bo stal 30.000 dinarjev.

— **Odprava potnih listov na srbski meji** bo v kratkem definitivno urejena. Zdravstveni predpisi glede legitimacije ostanejo v veljavi, dokler ne mine nevarnost kolere.

— **Hrvaška zemlja v tujčevih rokah.** Ogrska banka in Trgovska akcijska družba je za štiri milijone kron kupila krasno veleposestvo »Moslavina« v Hrvatskem Zagorju. Dragoceni gozdi so že oddani, na ostalem zemljišču se naselijo nemški kmetje.

— **Hrvaško Cecilijino društvo** je imelo 13. t. m. v Zagrebu svoj 3. letni občni zbor. Zborovanje je vodil podpredsednik prebendar Janko Barle. Društvo hitro napreduje, ima 800 udov in odbor 32 članov, od katerih stanuje v Zagrebu 15, ostali so razdeljeni po vseh delih dežele. Društvo ima namen očistiti cerkveno glasbeno umetnost vseh bolnih izrastkov in jo dvigniti na višino. Deluje s prirejanjem tečajev, razpisavanjem nagrad itd. Razum svetne in redovne duhovščine mu pripada mnogo svetnih članov, zlasti ženstva. — Letošnji občni zbor je izvolil za častne člane nadškofa Posilovića in profesorja Vatroslava Kolandra in Franja Dugana. Zvečer se je vršila v stolnici velika cerkvenoglasbena produkcija.

— **Štrajk v sarajevski trgovski šoli,** ki je trajal dva dni, je sedaj končan. Učenci niso bili zadovoljni z ravnateljem in nekim profesorjem.

— **Umor orožnika v Bosni.** V Ribnici pri Tuzli sta dva šejka, turška podanika, zalotila spečega orožnika, ki je bil prideljen komisariju pri ljudskem štetju, in ga umorila z njegovo lastno sabljo.

— **Samoumor pravoslavnega škofa.** Bivši pravoslavni škof v Kotoru, Dositelj Jović, ki je pred mesecem odstopil od svoje službe in izjavil, da hoče daljne dni svojega življenja preživeti v kakem samostanu, se je 11. t. m. zjutraj v Zadru ustrelil. Baje je imel na vesti velike poverebe konzistorialnega denarja. Preiskava se je že vršila.

— **Preveč ji je zaupal.** Luka Tomšič, posestnik v Tomačevem, je vzel za dekle 23 let staro Heleno Resnik iz Litije. Ker je bil sam z dvema malima otrokoma pri hiši, je dekle zaupno izročil vso hišno gospodinjstvo. Spočetka mu je šlo vse po volji; te dni pa, ko je bil gospodar od doma odsoten, porabila je dekla to priliko in mu iz predala izmaknila 50 kron in par čevljev, nato pa neznano kam pobegnila. Po tatnici se poizveduje.

— **S prekljo ga je pretepel.** Fanta Janez Zupančič in Anton Berlan iz Gatin nista hotela fantovske bratovščine plačati, katera jima daje pravico do fantovskega ponočevanja. To je pa fanta Janeza Berlana tako razjezilo, da je oba, in sicer prvega z neko prekljo pretepel, za kar se bode moral zagovarjati pred sodiščem.

— **Zborovanje avstrijskih mest** se ne vrši dne 24. in 25. t. m., marveč dne 4. in 5. novembra. Obravnavalo se bo o naslednjih referatih: Socialno zavarovanje, podpora rezervistom, skrbstvena vzgoja, davek na stavbe, draginja živil, davek na višjo vrednost zemljišča, potno pravo električnih naprav, novela k domovinskemu zakonu, saniranje občinskih financ, ustanovitev lista avstrijskih mest.

— **Cene govejega mesa na Kranjskem** so bile meseca septembra te-le, in sicer za en kilogram: V Ljubljani 1 K 60; Postojna 2 K; Radovljica 1 K 80 vin.; Senožeče, Vipava, Bled in Kamnik 1 K 60 vin.; Vrhnika 1 K 56 vin.; Kranj, Škofjaloka in Tržič 1 K 52, Krško, Radeče in Novo Mesto 1 K 44; Mengeš in Kostanjevica 1 K 40 vin.; Kočevje, Velike Lašče, Ribnica, Mokronog, Cirknica, Stari Trg, Kropa, Jesenice in Žužemberk 1 K 36 vin.; Litija, Smartin pri Litiji, Gornji Logatec, Planina in Metlika 1 K 32, Št. Jernej in Idrija 1 K 28 vin.; Trebnje 1 K 26 vin.; Višnja Gora, Zagorje, Črnomelj in Krašnja 1 K 20 vin.

— **Nova poveljna ladja v Boki Kotorski.** Vojna ladja »Kronprinz Rudolf« je dospela v Novi Grad in prevzela službo dosedanje stražne ladje »Erzherzogin Stephanie«, ki se izloči iz vojne mornarice. S tem se hoče okrepiti morsko brambo velevažne kotorske luke. »Kronprinz Rudolf« je sicer že 23 let stara, a še izvrstno ohranjena stolpna ladja, z močnimi oklepi in tremi 303 milimeterskimi stolpnimi topovi. Razven tega ima še šest dvanajst-centimeterskih in dvajset manjših topov. Ladja se stalno zasidra ob južnem robu predluke in bo služila za stanovanje moštva za polaganje min, in sicer šteje posadka 700 mož in 12 častnikov. V slučaju potrebe bo mogla služiti tudi izven luke kot stražna ladja. »Kronprinz Rudolf« je neke vrste ploveča obrežna baterija in velikega pomena za brambo Boke Kotorske.

— **Zahvala.** Povodom mojega polstoletnega delovanja na šolskem polju dobil sem nepričakovano toliko brzojavk, iskrenih čestitk in simpatičnih dokazov — nekaj iz odličnih visokih krogov — da me je vse to globoko ganilo. Ni mi moglo, da bi vsakemu posebej takoj izrazil svojo najtoplejšo zahvalo, ki se me je spominjal ljubeznivo in prijateljsko dne 10. oktobra t. l., osobito: slavnemu mestnemu županstvu, ki mi je priredilo na predvečer izborna ovacijo s postavljanjem

mlajev, streljanjem s topi, raketa in umetelnim ognjem, gospodu župniku za slovesno sv. mašo, cerkvenim pevcem in pevkom za izborna petje in godbo v cerkvi, svojemu marljivemu učiteljskemu osebju za požrtvovalno in trudopolno delovanje in dekoriranje šolskih prostorov, vsem slavnostnim govornikom za ganljive, v srce segajoče besede, krajnemu šolskemu svetu in gg. županom za dragocena, lepa spominska darila. Se posebno pa se prav iskreno zahvaljujem našemu učitelstvu prijaznemu gospodu okr. glavarju, domačim gospodom uradnikom in damam, milim tovarišem in tovarišicam, ki so me ta dan osebno zagotovili svojih simpatij. Zastonj bi se trudil iskati nadalje primernih besedi, da bi se Vam zamogel zadostno zahvaliti; zato izrekam vsem iz globočine svojega srca: Presrečna hvala! — Višnja gora dne 13. oktobra 1910. — Janko Skerbinec, nadučitelj.

— **Mrtvega so našli** v Stari Loki Matevža Hartmana. Čuden slučaj je, da je pred par tedni ravno take nenadne smrti umrl tudi njegov brat.

— **Zmaga italijanskih krščanskih socialcev v Tridentu.** V Tridentu se italijanski krščanski socialci bore že več let proti liberalnemu mestnemu gospodarstvu. Prvi uspeh so imeli letošnjo pomlad, ko so prvič zmagali v I. volivnem razredu s svojimi zastopniki posl. dr. Cappalletti, posl. Paolazzi in urednikom dr. Degaspera. S tem je bil prebit led. Pred par dnevi pa so se vršile občinske volitve v III. razredu. Končale so se z zmago krščanskih socialcev. Izmed 2261 volivnih upravičencev je volilo samo 933 volivcev, torej samo 43 odstotkov. Splošno je udeležba bila vedno slaba in redkokada prekoračila 50 odstotkov. Veljavnih glasov je bilo oddanih 991. Od teh so dobili krščansko-socialni kandidati Julij Andreotti 504, Tulij Pallaveri 504, Jožef Vivori 500, Joahim Prada 498 glasov. S tem so zmagali, kajti liberalni kandidati so dobili: Alberti 487, inženir Fogaroli 486, posl. dr. Piesi 485 in Gerloni 479 glasov. Socialni demokrati so se zdržali volitev.

Ljubljanske novice.

Ij **Celo uredništvo zarubljeno!** Zarubili so danes uredništvo in upravništvo v Ljubljani izhajajočega glasila mladino in sicer zaradi terjatve Mokoviča v Trstu, pri katerem je ta list naročil stroje, jih pa ni plačal. Rubiteljji so odnesli iz omenjenega uredništva in upravništva vse, mize, stole, peresa, tintnike, omare itd. in prenesli v Bavarski dvor v skladišče. Izkazalo se je pa takoj, da tudi to ni last tega lista, ampak je izposojeno od Nemca Kasperja! To je pa res čeden dnevnik, ki so mu zarubili celo uredništvo, izvzemši seveda žive urednike!

Ij **Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Hrušici** vabi h gledališki predstavi, ki se vrši v nedeljo dne 16. oktobra 1910 ob 4. uri popoldne na vrtu gosp. župana Korbarja. Spored: 1. Petje: Naša zvezda, Prememba, Večerni zvon. 2. Deklamacija: Dve poti, Rabeljsko jezero, Svetišče. 3. Govor: Jeruzalemsko romanje. Tri sestre. Igra v treh dejanjih. Spisal dr. Jan. Krek. Vstopnina: Sedeži prve vrste 60 vin., sedeži druge vrste 40 vin. Stojšča 30 vin. — K obilni udeležbi vjudno vabi odbor.

Ij **Katoliško mladeniško društvo** je zadnji čas pri svojih izletih v bližnjo ljubljansko okolico našlo toliko in tako požrtvovalnih prijateljev, da jim mora tudi javno izreči zahvalo. Zlasti so razveselili z darovi društvenike p. n. gg. Gregor Šlibar, župnik na Rudniku, Mihael Dimnik, deželni poslanec v Jaršah in Franc Korbar, župan v Spodnji Hrušici. — Bog jim bodi plačnik! — Za katoliško društvo: Alojzij Stroj, dr. Josip Jerše.

Ij **Dekliška patronaža** bo odslej imela svoj prostor v poslopju Alojzijevišča. Dekleta naj se zbero v nedeljo zopet ob navadni uri.

Ij **Moška Marijina družba v Križankih** priredi v nedeljo ob lepem vremenu božjepotni izlet na Dobrovo. Sestanek ob 3/4 3. uri pri kapelici na Dobrovi. V slučaju neugodnega vremena izlet ostane in se vrši mesto tega običajni shod v Križankih ob navadni uri. Pri izletu se želi kar največ obilne udeležbe.

Ij **Slovensko deželno gledališče.** Jutri, v soboto zvečer tretjič Lehárjeva opereta »Knežna«. Ulogo Bil Harrisla poje prvič g. R. Bukšek, ulogo Perikla pa g. Skrbinšek. — V nedeljo popoldne ob 3. uri četrtič opereta »Knežna« (izven abonementa; za lože nepar) pri nižanih cenah za goste z dežele in za mladino; zvečer ob 7. uri tretjič (nepar) velika opera »Dalibor«. — V torek prvič

Lud. Thomova satirična komedija »Lokalna železnica« in Božene Vikove-Kunetiće dram. študija »Punčka«.

Ij **Na Mirju** so poslopje državne obrtne šole pretekle dni pokrili. Za »nadzorovanje« te zgradbe med uradnimi urami je vlekel g. Duffé na mesec po 200 kron. — To je bila potrata denarja in časa, in zato smo radovedni, če bo dal gospod komisar svetnik Laschan zdaj ustaviti izplačilo Duffetu, ko je tistega »nadzorovanja« konec.

Ij **Čez novi poljanski most** je prehod občinstvu že dovoljen, popolnoma dodelan most zdaj še ni, pač pa bo do 15. novembra dovršen.

Ij **Izzivajoče preziranje Ljubljane.** Vsakdo vidi in vé, da se je vožni promet zadnjih dvanajst let na ljubljanskem južnem kolodvoru nič manj kot podvojil in da so na tem kolodvoru vsled tega nastale razmere, ki kličejo po remeduri! Vsak dan se vidi kake zanižne razmere vladajo na ljubljanskem kolodvoru. Potujoče občinstvo se drenja in gnjete po vestibulu in peronu in službeno osebje se gnjete z blagom med občinstvom. Nihče nima kam sesti zunaj kolodvora, ponoči in ob slabem vremenu so ljudje izpostavljeni temi, slabemu vremenu in — tatovom; vse izgleda kakor na kakem malomestnem kolodvoru. Ljubljanski kolodvor se prezidava in razširja že deset ali petnajst let, pa se ni še nič bistvenega izvršilo! Te razmere so škandal, a le — v Ljubljani mogoče!

Ij **Izmed rekrutov in nadomestnih rezervistov**, ki so imeli zdaj iti v vojske k 17. pešpolku, jih 84 ni prišlo. Večina se je gotovo izselila v Ameriko.

Ij **Za kruhom.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 40 Macedoncev, nazaj pa je prišlo 8 Hrvatov in 15 Macedoncev. 12 Domžalk se je odpeljalo na Dunaj slannike plest.

Ij **Priporočljiv gost.** Ko je včeraj prišel v neko gostilno na Bregu 31letni pečarski pomočnik Franc C., je naročil četrtinko vina, katerega je naglo izpil ter hotel oditi, ne da bi plačal. Ni bil pa še zadovoljen s tem, marveč se je zagnal v gostilničarko, jo vrgel po tleh in tako pretepel, da ji je prizadjal na glavi znatne telesne poškodbe, potem pa zbežal. Med begom je izgubil svojo delavsko knjižico, vsled česar se je dognala njegova identiteta. Zagovarjati se bode moral pred sodiščem.

Ij **Nesreča.** Pri Kranjski stavbni družbi je zgrabila predvčerajšnjem cirkularna žaga, ko je žagal drva, delavca Antona Benedika za desno roko in mu odrezala celo zapestje. Ponesrečenec je moral takoj v deželno bolnišnico.

Ij **Premetenka.** Sinoči je služkinja Angela Velikonja nesla neki stranki v Gradišče škaflo obleke. Med potjo se ji je pridružila neka neznana ženska ter jo vprašala, česa išče. Ko ji je ta povedala, se ji je takoj ponudila, da ji bode že ona pokazala do stranke. Prišedši do hiše številka 18 v Gradišču je dejala neznanka, da stranka najbrže stanuje v hiši, naj jo gre poiskat, nji pa naj ta čas da škaflo, da z njo ne bode po hiši hodila. Velikonja se je dala preslepiti ter je izročila škaflo neznanki, sama pa šla povpraševat za stranko. Ko je prišla nazaj, neznanke ni bilo več, z njo pa je izginila tudi škafulja z obleko.

Štaterske novice.

š **Celjski porotniki.** Za letošnje četrtro porotno zasedanje v Celju so izžrebani kot glavni porotniki: Anton Gregl, kovaški mojster; Egon Kainer, trgovec; Sebastijan Selišek, hišni posestnik; Hans Hönigmann, trgovec in Ivan Gajšek, trgovec, vsi v Celju; Avgust Falešchini, župan; Hans Deng, hotelir; Gašpar Ader, knjigovodja; dr. Karl Leuschner, vsi v Brežicah; Ivan Senica, mesar; P. knez Windischgrätz, graščak; Jožef Resh, vsi v Konjicah; Andraž Frece, trgovec v Zgornji Sušici; Jožef Limony, ravnatelj na graščini v Rogatecu; dr. Josip Kolšek, odvetnik, Laško; Ivan Wertnik, lesni trgovec v Mislinji ob Dravi; Franc Ban, občinski predstojnik v Pesjem; Ivan Kac, veleposestnik v Št. Martinu pri Slov. Gradcu; Danijel Madile, stavbni adjunkt na Slatini; Janez Konečnik, posestnik, Verhe; Karl Košenina, mesar in posestnik na Vranskem; Karl Kosar, trgovec, Drožmirje, Adolf List, posestnik; Franc Jelen, gostilničar, Polzela; Anton Praznik, trgovec, Bukovec; K. Schwenner, trgovec na Vranskem; Matjaž Sinkovič, mizar v Št. Petru; Filip Pungaršek, posestnik v Pamečah; Vincenc Kukovec, stavbeni podjetnik na Savi pri Celju; Tom. Jurša, posest.; Karl Jaklin, trgovec, Vitanje; Vincenc Zurman, posestnik, Sv. Križ; Anton Jan jun., posestnik, Škale; Otokar Reiter, trgovec

v Slov. Gradcu; Anton Stergar, gostilničar, Škale. — Nadomestni porotniki: dr. Franc Premšhak, zdravnik; Jožef Greco, hišni posestnik; Lukas Putan, trgovec; dr. Oton Ambrožič, mag. predstojnik; Karol Ferjen, trgovec; Friderik Hofmann, uradnik; Karol Vanič, trgovec, vsi iz Celja; Jožef Koštomaj, gostilničar na Spodnji Hudinji in Jožef Lenko, veleposestnik v Št. Petru v Savinski dolini.

Književnost.

* **Nova zelo potrebna knjiga.** Med najkoristnejše in najpotrebnejše knjige, kar jih imamo Slovenci, se sme pač prištevati »Knjiga o lepem vedenju«, katero je izdala in založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani, kajti to je edina slovenska knjiga, ki obsega najpopolnejše obširna in zelo pregledno nujpola navodila, kako naj se vede preprost človek ali izobraženec v rodbinskem, družabnem in javnem življenju.

Knjiga je bila že davno potrebna in bo brez dvoma ustrezala svojem namenu. Vsak človek namreč — naj bo še tako izobražen — zaide pogosto v neprijeten položaj, da ne vé, kako naj se napram gotovim osebam in družbam obnaša, da napravi dober vtis; kajti ravno zunanja oblika, s katero kdo nastopa, je velikanskega pomena v življenju. Človek si s svojim vedenjem povzdigne ali pa podkoplje ugled.

Lepo obnašanje ni sicer toliko plod razuma in poduka, kakor vzgoje in srca, vendar pa vsak človek potrebuje tudi nekaj praktičnih navodil. S tega stališča moramo v resnici z veseljem pozdraviti navedeno knjigo in vsak naj smatra za svojo narodno dolžnost, da ji prpomore do vstopa v vsako rodbino. Vsak se bo iz knjige mnogo naučil in našel v nji obilico zlatih nauk. Knjiga ima dvojno kazalo in je z natančnim abecednim kazalom pregled knjige zelo olajšan. — Drugi narodi so imeli že vse polno knjig, ki so obdelavale to, med vsemi stvarmi gotovo najbolj praktično in velekoristno stvarino, le Slovenci smo žalibože v tem oziru mnogo zaostali. Zato si je »Katoliška Bukvarna« privzela nalogo spolniti tudi v tem oziru kar najboljše slovensko slovstvo ter podati slovenskemu ljudstvu podučno in eno najkoristnejših knjig, katero bode neobhodno potrebovalo. Cena fino vezani na krasnem papirju tiskani knjigi znaša 4 krone, broširani, na navadnem papirju tiskani pa 2 K 50 vin. — Knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani, v knjigarni »Ilirija« v Kranju in v knjigarni I. Kraljčec nasl. v Novem mestu.

* **Fran Marolt. — Nagrobnice.** Cena vezani knjižnici v obliki žepne izdaje 2 K 40 vin. — Ta praktična pesmarica katero naj ne pogreša noben pevski zbor, obsega 26 najlepših nagrobnic za 4 glasni moški zbor domačih in tujih skladateljev, dalje še Foersterjevo »Libera« in psalm »Miserere mei Deus«; slednji se rabi pri mrtvaških sprevedih. — Ker se bližata praznika vsi svetniki in verne duše, ter je marsikje lepa navada, da pojo pevski zbori popoludne ali pa zvečer na praznik vseh svetnikov na grobeh žalostinke in s pretresljivim petjem blažijo plakačja srca ter obujajo ter poživljajo spomin na drage rajnce, je ta zbirka nagrobnih napevov pevskim zborom neobhodno potrebna; opozarjamo torej iste na omenjene nagrobnice. — Priporočamo dalje cerkvenim zborom večjo izbiro črnih maš (rekvijemov) eno ali več glasnih, s spremljevanjem orgel ali brez, domačih in drugih skladateljev, kakor od: Foersterja, Rennerja, Hladnika, Gruberja, Laharnarja, Mittererja, Brunnerja itd. za moške, mešane ali ženske zборе. Vse te navedene skladbe se dobijo v »Katoliški bukvarni v Ljubljani«.

Naša vojna mornarica.

Naša vojna mornarica se je v zadnjih letih veliko izboljšala; vendar so naše bojne ladje v primeri z ladjami drugih držav še zelo pomanjkljive. Če primerjamo našo vojno mornarico z angleško dobimo to-le sliko.

Angleška ima 404 bojne ladje, in sicer:	
linijskih ladij	44
ladij z oklopnimi stolpi	24
oklopnih križaric	33
ladij za poizvedovalno službo	8
torpednih čolnov	86
rušilcev torpedov	119
podmorskih čolnov	61
ladij za polaganje min	5
topničark	6
ladij s popolnimi delavnicami	
za popravilo bojnih ladij	18

Skupaj 404

K temu pa je treba še prišteti transportne ladje, šolske ladje itd.

Velika bojna mornarica je potreba že zaradi tega, da se zamore pomorska trgovina posamezne države svobodno razvijati pod njeno zaščito. Kakor znano, pa trgovska mornarica posreduje promet domače produkcije, pospešuje vsled tega gospodarsko stanje kake dežele ter dviga ugled in varnost lastnih državljanov v tujih deželah. Brez zadostnega ojačenja pomorske moči si ne moremo misliti splošne gospodarske povzdige naše države. Močna bojna mornarica, ki more zbuhati pozornost, varuje s primernim pritiskom koristi državljanov izven države, kajti časi so pač taki, da uspeva le oni, ki ima dosti moči za seboj. S tem pa, da se varuje naša izvozna trgovina in širi, se gotovo koristi celokupnosti države. Vprašanje je, ali naj bi bila Avstrija edina država, ki bi ne bila zmožna uspešno varovati svoje koristi v tujih deželah? Ali smo že popolnoma izročeni v nemilost tujim državam, ki tekmujejo z nami na gospodarskem polju? Skoro na vseh prekomorskih trgih je naša industrija izpodrinjena. Mnogo naših gospodarskih strok, ki so prej cvetele, rapidno nazaduje. Temu je vzrok kratkovidna politika Avstrije, katere ugled drugod po svetu pač ni velik, kar je lahko umljivo. Še nižje pasti, bi pomenilo, da se mora Avstrija odreči naslovu kot vevlast.

Povečanje naše trgovske in bojne mornarice je postalo absolutno življenjska potreba za našo državo.

Avstrija ima štiri divizije bojnih ladij, vsaka po tri ladje. Nazadnje zgrajena in največja je divizija z bojnimi ladjami: »Nadvojvoda Franc Ferdinand«, »Radetzky« in »Zriny«. Te tri oklopnice so oborožene s 305 cm topovi. Ostale tri divizije imajo največje 24 cm topove, kaliber, ki za moderne bojne namene sploh ni več sposoben, ker bi napram oklopnim velikom drugim držav ti topovi nikdar ne mogli mnogo škodovati.

Avstrija bi morala imeti najmanj še 12 modernih velikih bojnih ladij, ako bi hotela stati na višku časa. To pa bi morale biti dobro oborožene ladje z močnimi oklopi, kakor tudi s precejšno brzino. Slabe ladje so samo za cilj sovražnikovim topovom.

Oklopni križarici ima Avstrija samo 2 (»St. Georg« in »Karol VI.«) in tudi ti dve ste premajhni. Treba bi bilo za vsako divizijo vsaj eno dobro oboroženo oklopno križarico. Naša bojna mornarica potrebuje tudi navadne križarice, ki hitro vozijo, nekaj novih torpednih čolnov in rušilcev torpedov.

Da bi naša mornarica ne zaostajala preveč za drugimi državami ter bi bila vsaj sorazmerno zadostna, bi morala obstajati iz:

- 16 bojnih ladij,
- 4 oklopnih križaric,
- 8 rapidnih križaric,
- 16 rušilcev torpedov,
- 96 torpednih čolnov za visoko morje.

Bojne ladje »Radetzkyjeve« vrste, torej največje, imajo po 14.500 ton, po 20.000 konjskih sil, po 12 težkih, 20 srednjih, 8 lahkih in 4 topove z malim kalibrom.

Kaj je to v primeri z ladjami drugih držav. Naši Primorci kot mornarji slove, toda druge zmage pri Visu ne bo, ker je danes tehnika več, kot pa hrabrost.

Kazne stvari.

Kače pomore v Indiji 19.738 ljudi. Iz Kalkute v Indiji se poroča, da spravijo divje zveri in kače skupno nad 21 tisoč ljudi ob življenje. In to velja za eno samo leto. Povprečna statistika, katero kaže pravkar izdana Modra knjiga iz Indije, poroča, da so tigri raztrgali v enem letu 909 ljudi, leopardi 302, volkovi 269. Druge živali 686. Toda vse to ni nič v primeri, kolikor ljudi je postalo žrtev kač, katere so jih pomorile 19.738. Za živino so bili najbolj nevarni leopardi. Pomorili so nič manj kakor 42.427 glav živine. Skupno so jih pomorile divje zveri 93.307. Tigri imajo na svoji zverinski vesti 28.258, volkovi pa kakih 10.000 glav živine. Kače so, kot kaže statistika, veliko manj nevarne za živali kakor za ljudi. Pomorile so jih namreč samo kakih deset tisoč. Toda boj ni bil samo enostranski. Roparskih živali je padlo v enem samem letu 17.926 pod smrtonosnimi krogli. Kač je bilo pomorjenih 70.498, skoro na vsakega pičenega človeka štiri kače. Ljudi je povprečno 300 milijonov. So Indijci, Mohamedanci in kake tri milijone kristjanov, kar se verske razdelitve tiče. Omika je zelo na nizki stopinji. Izmed tristo milijonov ljudi zna pisati in brati samo kakih petnajst milijonov. Zanimiva je statistika glede

bolezni. Ljudi, kateri so gobavi, je 107.340, slepih 250.000, gluhonemih 150 tisoč in blaznih 65.000. V Indiji razsajajo kužne bolezni, zlasti pa kuga. V enem samem letu je umrlo za to boleznijo 174.874 ljudi, kar je še primeroma malo, če se pomisli, da je dve leti nazaj umrlo poldrug milijon ljudi. Razširjeno je tudi beračenje; je namreč 2.433.115 beračev.

Otrok na dražbi. V Irwinu, Pa., v Ameriki živi pastor T. G. Boord, kateri je postal naenkrat poznat vsled tega, ker je hotel prodati svoja dva otroka na javni dražbi. On pravi, da opraviči svoje postopanje, da ima pet otrok, katerih mu pa ni mogoče hraniti. Ko so njegovi občani to zvedeli, da namerava prodati otroke na dražbi, so bili silno jezni, dasi je ta na vse načine dokazoval, da mora kaj takega storiti. Ker se je pa bilo bati večjih izgredov, je končno popustil toliko, da ne spravi svojih otrok na javno dražbo.

Žensko delo v Ameriki. Statistika v New-Yorku kaže, da dela vsaka četrta ženska. Nadalje se je tudi dokazalo, da polovico vseh žensk zasluži manj kakor šest dolarjev na teden. Povprečna plača je proračunjena na 250 dolarjev na leto.

Umeten led narediš na sledeči način: Vlij v prsten lonec 100 gramov žveplene kisline in 50 gramov vode ter prideni potem 30 gramov žvepleno kisle sode. V to tekočino postavi manjšo posodo, v kateri je voda, ki jo hočeš izpremeniti v led. Pokrij to posodo in vrti vse skupaj nalahno semintja, tako da se raztopina v loncu premika. V nekaj minutah že imaš v posodi led. Raztopino lahko večkrat porabiš. Če hočeš imeti več ledu, vzemi seveda tudi več raztopine.

Bivši tirolski deželni poslanec umorjen. Iz Inomosta poročajo: Bivšega konservativnega deželnega poslanca Flecksbergerja so našli v Westendorfu v briksenski dolini ustreljenega. O morilcu ni sledu. Govori se, da je vzrok umoru bržkone politično nasprotstvo.

Prestolonaslednik v Parizu. Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand in njegova soproga vojvodinja Sofija Hohenberg bosta potovala prihodnji teden v Pariz, kjer bosta ostala dalje časa. To potovanje je popolnoma privatnega značaja.

Nadvojvodinja Izabela iznajdljiva seruma proti koleri. Iz Mohača se poroča, da je nadvojvodinja Izabela poslala upravi svojega tamkajšnjega posestva v Dunaja recept, ki je serum proti koleri. Sredstvo so po receptu postavili v lekarni v Mohaču ter ga razdelili med uslužbenice posesti, ki so ga takoj začeli uživati. Pokazali so se takoj ugodni uspehi. Tudi prebivalstvo v Mohaču je dobilo brezplačno to sredstvo. Serum je nekaka tekočina, ki se vlije na sladkor in zaužije. Sredstvo se preizkuša tudi v neki vojaški bolnici na Dunaju.

Ali je tip ladij-velikank priporočljiv? Nek višji mornariški častnik piše v »N. W. T.« o poizkusnem obstreljevanju starih vojnih ladij na Francoskem in Angleškem ter o izkušnjah v rusko-japonskih pomorskih bitkah, da so dokazale, da pri novih vojnih ladjah ni toliko gledati na ojačenje oklepa, kolikor na razširjenje istega na čim večje dele. Vsi občutljivi pripadni deli ladje se morajo zavarovati z oklepi, ravnotako se je treba izogniti vsakemu kopičenju občutljivih aparatov, da se jih ne izpostavi istočasni pogubi. Krov mora biti kolikor le mogoče prost vseh lahkih zgradb, da se v naprej prepreči mogoče ovire svobodnemu kretanju. Vse to je na velikih ladjah mnogo lažje doseči, nego na malih, ker nuja dvakrat večja ladja osemkrat večjo nosilno silo in osemkrat večjo notranjo prostornino. Dreadnoughti so torej z ladjedelnotehniškega in taktičnega stališča popolnoma opravičeni. Za posebne svrhe bodo manjši ladjini tipi seveda ohranili svojo veljavo. En Dreadnought stane 60 milijonov kron, a tri ladje 14.000 tonskega razreda, ki se jih računa za en Dreadnought, stanejo skupaj 120 milijonov kron; torej so dreadnoughti tudi z gospodarskega stališča ugodnejši in koristnejši. Pri tem se ne sme pozabiti tudi na to, da je vodstvo ene ladje (dreadnoughta) veliko enotnejše, nego treh, kar je odločilnega pomena. Ne kaže torej drugega kakor da se tudi naši mornarici oskrbi primerno število teh železnih morskih velikanov; druge države so nas v tem že itak daleč prehitile.

Praznoverje znamenitih mož. Da je še danes zelo razširjeno praznoverje med gledališkimi umetniki in da marsikdo zelo občudovanih in znamenitih igralcev izgovori kako brezniselnost besedo ali naredi kako kretnjo, predno stopi na oder, ki mu naj prinese srečo, to potrjujejo poznavalci gledališke

ga odra. Toda praznoverje se ne omejuje samo na lahko vzbudljivo fantazijo gledaliških igralcev. »Pall Mall Gazette« pripoveduje, da more biti celo mož velikega duha kakor Dickens praznoveren. Tako n. pr. ni nikoli potoval brez kompasa. Za noben denar ne bi pesnik »Davida Copperfielda« počival ponoči v kaki postelji, ki ne bi stala natančno v smeri od severa do juga. Kompas mu je služil za natančno orientacijo, in kjer je stanoval, v hotelu ali pri kakem prijatelju, se je določila lega njegove postelje matematično natančno. Politik Parnell n. pr. se ni nikdar dotaknil čaše kave, ako je ležela zraven žlica od leve proti desni, namesto od desne proti levi. Lord Roberts, zmagovalac v južno-afriški vojni, je še danes prepričan, da se je začela smehljati njemu in angleški vojski sreča od onega dne šele, ko mu je nekdo poslal izgubljeno konjsko podkev. Podkev je nekdo pobral v Londonu pred Nelsonovim spomenikom. Lord Roberts pripoveduje, da je med vojno v južni Afriki že preje sam našel dve podkvi, a bil je prepričan, da mu manjka še tretja, ako hoče srečno končati vojno. Končno je dobil še tretjo podkev iz Londona in takrat je bila zapečatena usoda Burov. Mnogo znamenitih mož je vedno nosilo kak predmet seboj kot amulet. Tako je n. pr. imel navado znani orientalist Maks Müller, da je nosil nek star prevrtan denar seboj.

Tirolski gostilničarji proti tobaku. Iz Sterzinga poročajo: Na tukajšnjem zborovanju tirolskih in predarlskih gostilničarjev se je sklenilo z ozirom na prepoved, da ne smejo gostilničarji tobačnih izdelkov kupovati v glavnih zalogah, kjer dobe 100odstotne provizije, kakor trafikanti, da gostilničarji popolnoma opuste s 1. januarjem 1910 prodajo cigaret in smodk, ako se jim do konca leta ne dovoli zopet kupovati tobak v glavnih zalogah.

Slovenske novice iz Amerike. Pittsburgh, Pa. — Dne 20. p. m. sta bila poročena gospica Terezija Moder in g. Ivan Gradišar. — Spokane, Wash. — Tu je umrl Slovenec Anton Rus, ki je bil rojen ob kranjsko-koroški meji. — Ely, Minn. Dne 12. septembra je umrl tu po kratki in mučni bolezni rojak Ivan Malnar iz Žigmaric pri Sodražici. V stari domovini zapušča očeta in dve sestri.

V varstvo vojaških motornih zrakoplovov. Vojaški motorni zrakoplov I (tipa Parceval) prične v kratkem svoje letalne poizkuse, oziroma daljše polete. Vsled tega se kaj lahko primeri, da se bo moral k tlom spustiti tudi na takih krajih, ki prej niso bili za to določeni. V ta namen so najbolj pripravna vojaška vebališča ali pa dovolj obširni pašniki, gozdne jase ali sploh ravno polje. Predvsem je treba skrbno paziti na to, da ne pride v bližino zrakoplova kaka goreča ali tleča stvar, smodka ali kaj sličnega, ker bi se kaj lahko zgodila velika nesreča, ki bi povzročila občutno škodo. — Na pomoč došlo moštvo zgrabi doli viseče vrvi in jih drži. Zrakoplov se potem po navodilih poveljnikovih počasi privleče do tal. Nato poveljnik s čolnčarji javi najvišjemu, ki je navzoč, zakaj se je spustil k tlom, odnosno naroči, da naj se zrakoplov pričvrsti in pritrdi, če ne namerava v kratkem se v novič dvigniti v zrak. Pomoznemu moštvu morajo vsekakor poveljevati častniki. Če se mora zrakoplov spustiti k tlom na kraju, kjer ni vojaštva v bližini, mora poveljnik zrakoplova brzojaviti ali pa bo selu zaprositi za pomožno moštvo; taki prošnji se mora brezpogojno in kar najhitreje mogoče ugoditi. Glede znakov in signalov, ki so pri tem v rabi, je pomniti: Vojaški zrakoplovi imajo samo eno znamenje, in sicer ono svoje države. To znamenje se bo šele določilo in potem objavilo. Oblastva onih držav, ki so sklenile med seboj tozadnevni dogovor, so dolžna takim zrakoplovom priti nemudoma na pomoč, če so v stiski. Če hočejo k tlom, morajo podneviti pod čolnčarjem izobesiti signalno rdečo zastavo, ponoči pa je sukat ali pa v presledkih kazati belo luč. Meisto teh signalov pa se zrakoplov lahko posluhuje tudi piščalke ali drugih takih znamenj. — Občinstvo se torej opozarja, da je skrajno nevarno, bližati se k takim zrakoplovom z gorečimi ali tlečimi stvarmi in da je vsako morebitno poškodovanje zrakoplovov strogo prepovedano in kaznjivo.

Mažarom se hoče Dalmacije. Mažarski raziskovalec Dalmacije prof. dr. Havass je nedavno objavil članek, v katerem opozarja Mažare, naj se resno zavzameo za zedinjenje Dalmacije z Ogrsko, kakor je že Ljudevit Veliki izjavil, da smatra Dalmacijo za sestavni del imperija sv. Štefana. Odreči se Dalmaciji pomenja izdajstvo domovine. Prvi korak k zedinjenju so že projek-

tirane železniške zveze, ki bi jih Mažari radi zgradili, a to ovirajo Hrvatje (?) Vprašanje zedinjenja Dalmacije z Ogrsko mora biti najvažnejša točka v mažarskem narodnem programu. — Ali znajo široko zazijati ti Mažari!

Čenstochovska afera.

Varšava, 14. oktobra. Oba Pavlinca, Bazil in Izidor, kakor tudi samostanski vratar so bili danes z močno stražo prepeljeni k okrožnemu sodišču v Petrikan. Helena Maczoch, ki se nahaja istotam v ječi, je včeraj zahtevala, da se jo pelje pred preiskovalnega sodnika. Temu je potem izjavila, da se hoče izpovedati svojega greha in prosi za izpovednika. — Sedaj se je izvedelo, da je že pred časom nek slaboumen berač opazoval eksfratra Damaza Maczoch pri cerkvenem ropu. To je javil policijskemu mojstru, ki se pa z ovađbo ni zmenil, ker je bil berač notoričen idiot. (To je jako sumljivo.) Včeraj se je javil pri policiji tudi ključavničar Blachowicz in izpovedal, da mu je p. Izidor Starzewski pred časom prinesel voščene odtiske in mu naročil, da po njih napravi ključke. Ni dvoma, da so bili to ključki čenstochovski kapeli in zakladnici.

Iz življenja Helene Maczoch.

Varšava, 14. oktobra. Upravitelj hiše, v kateri je stanovala Helena Krznanowska (Maczoch), pripoveduje o njej v »Kurjerju Warszawskiem«: Leta 1898. je prišla Helena Krznanowska iz Lodza ter se kot učiteljica glasbe nastanila v sobi, za katero je plačevala mesečno 18 rubljev. Gospodična je imela dovolj glasbenih ur, da bi se mogla pošteno preživeti. Kmalu pa sem zapazil, da mnogo več troši, nego je to glasbeni učiteljici v navadnih razmerah mogoče. Nabavila si je dragoceno pohištvo, vsak teden po enkrat jo je obiskoval Damaz Maczoch. Od časa do časa se je odpeljala — kakor je rekla v Lodz. Nekoč je več tednov izostala in ko se je vrnila, mi je pokazala poročni in mrtvaški list ter izpovedala, da se je poročila z nekim na smrt bolnim možem ob njegovi smrtni postelji v zasebnem stanovanju, in je mož tudi čez dva tedna umrl. Kot hišni upravitelj sem zahteval nadaljnjih listin, glasečih se na njeno novo ime po možu, nakar se je Helena Krznanowska zopet odpeljala v Lodz in mi prinesla novo izkaznico neke majhne kmečke občine, ki se je glasila na ime vdove Helene Maczoch. Damaz Maczoch je s pomočjo ponarejenega pečata preskrbel svoji ljubimki poročni in obenem tudi mrtvaški list, kakor bi bila ista poročena z njegovim pokojnim bratom. (To je le v blaženi Rusiji mogoče.) Nekaj mesecev nato je Helena Krznanowska postala žena Damazovega brata poštnega uradnika Vavlava Maczoch. Od tedaj je trošila velike vsote in si najela tudi večje stanovanje.

Telefonska in brzojavna poročila.

KRITIČNO RAZMERJE MED AVSTRIJO IN OGRSKO.

Dunaj, 14. oktobra. Danes sta se tu posvetovala na dalji konferenci baron Bienerth in grof Khuen. Sklenila sta, da se prihodnji teden sestane strokovna referenta obeh vlad glede bančnega vprašanja in izplačil v gotovini. Potem bosta nadaljevali vladi svoja pogajanja glede tega. Danes se tudi uradno priznava, da so nastale v tem vprašanju velike težkoče med avstrijsko in ogrsko vlado. Ogrji forzirajo tudi zopet vojaško vprašanje.

AFERA HRABA.

Dunaj, 14. oktobra. Danes je pred plenarno sejo nižjeavstrijskega deželnega zbora zborovala deželnozborna preiskovalna komisija v zadevi Hraba in sklenila, da deželnemu zboru predlaga, da izreče poslancu Hrabi zavoljo njegovih napadov na več deželnih odbornikov najostrejšo grajo, ker se je izkazalo, da so popolnoma neutemeljeni.

VELIKI FRANČOSKI ŽELEZNIČARSKI ŠTRAJK.

VLADA VSE ZAPIRA.

Pariz, 14. oktobra. Vlada je spričo naraščajočega železničarskega gibanja znatno pomnožila pariško garnizijo. Električno - železniški promet oskrbujejo vojaki. Promet med Parizom in Brusljem se je upostavil. Ker so začeli štrajkati tudi električarji, je včeraj bilo več pariških mestnih delov brez luči, tako uradi, bulevardi, tele-

fonska centrala in restavracije, kjer so morali prižigati sveče. Vlada kar od kraja vse voditelje gibanja zapira in jih bo postavila pod obtožbo vstaje. Zaprla je tudi voditelja električarskega sindikata Včeraj so prerezali štrajkovci brzojavno zvezo med ministrstvom za notranje zadeve in policijsko direkcijo. Štrajkovci so tudi v provinci prerezali žice in pokvarili železniške tračnice.

ENERGIČNA FRANČOSKA VLADA.

Pariz, 14. oktobra. Ministrski predsednik Briand, prej sam socialen demokrat, je odredil, da se ima vseh 22 voditeljev splošnega železniškega štrajka zapreti in postaviti pred sodišče zaradi vstaje. Policija je dozdaj res že 6 voditeljev zaprla.

Pariz, 14. oktobra. Minister za javna dela Viriani, bivši socialni demokrat, ki so voljni delati, dovoljenje, da se smejo oborožiti, da se branijo zoper nasilne štrajkovce.

BURNI PRIZORI OB ARETACIJI ŠTRAJKOVSKIH VODJ.

Pariz, 14. oktobra. 300 policajev je blokiralo dom, kjer zboruje železničarski štrajkovski odbor v ulici Montmartre. Policijski ravnatelj Lépine in podravnatelj Namand sta najprej aretirala v uradniški sobi lista »Humanite« vodjo štrajkovcev Lemoineja. Lemoine je vzkliknil: »Kaj mi mar, če me zapro, dosti da bodo zmagali železničarji in zmagali bodo!« Regnault je dejal: »Na tej mizi, kjer zdaj sedim, je sedel nekoč Briand. Še njegovo pero, s katerim je pisal svojčas za štrajk, smo shranili!«

RAZBURJENJE ZOPER BRIANDA.

Pariz, 14. oktobra. Shod socialistične stranke v palači Bourbon je zahteval, da se takoj skliče zbornica. Če Briand zapira štrajkovske voditelje, naj se zapre tudi njega, ki je bil svojčas eden najglavnejših agitatorjev za generalen štrajk.

ANARHISTI SE TUDI GIBLJEJO.

Pariz, 14. oktobra. Policija je odkrila veliko anarhističko zaroto.

POTNIKI PRETEPLI ŠTRAJKOVCE.

Pariz, 14. oktobra. V postaji Colombes na zahodni železnici so potniki krvavo pretepli štrajkujoče železniške uslužbenke.

ŠTRAJK BO TRAJAL DALJE?

Pariz, 14. oktobra. Sindikat francoskih železničarjev izjavlja, da generalni štrajk nadaljuje še celih 6 tednov za prvo silo. Baje je vojvodinja Uzès darovala fondu 100.000 K.

Pariz, 14. oktobra. Štrajkarski odbor je nabil plakate, v katerih železničarje poziva, da se mobilizacijskemu povelju ne pokore.

NEZNANA USODA VLAKA.

Pariz, 14. oktobra. Tu ni nikakih poročil o ekspresnem vlaku, ki je odšel v Bologne. V tem vlaku se je nahajala tudi znana dunajska dvorna igralka Katarina Schratt.

PORTUGALSKE BESTIJE MED SEBOJ.

Lizbona, 14. oktobra. Tu je vzbudilo med svobodomiselnimi morilci duhovnikov veliko nejevoljo, ker se v vlado niso poklicali radikalci. Tudi vojaštvo, ki čaka plačila za svoje junaške umore in viteško vedenje, je nezadovoljno in vdrlo včeraj v stanovanje ministra Machada, ki jih je komaj potolažil. Bestije se bodo kmalu začele med seboj klati.

PRIZNANJE NOVE PORTUGALSKE REPUBLIKE.

London, 14. oktobra. Angleška in francoska vlada se posvetujeta glede priznanja portugalske republike pod pogojem, da tuji upniki države ne bodo trpeli nobene škode. Portugalska vlada noče v tem oziru dati nobenih zagotovil, dokler se ne snide novoizvoljena zbornica.

KRALJ MANUEL NA ANGLEŠKI JAHTI.

London, 14. oktobra. Tukaj se izjavlja, da za kraljem Manuelom in kraljico-materjo Amalijo poslana kraljeva jahta »Victoria and Albert« ni vladno delo, marveč osebna uljudnost kralja Jurija, ki je še pred kratkim z obema prijateljsko občeval.

DELA FERREROVCEV.

Madrid, 14. oktobra. Danes je tu konsignirano vse vojaštvo, ker se boje, da častilci Ferrera ob slavlju enoletnice njegove smrti ne uprizore vstaje. Vojaki cel teden ne bodo smeli iz vojašnice.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
13	9. zveč.	741'0	17'0	sl. jz.ah.	oblačno	
14	7. zjut.	741'3	11'2	sr. sz.ah.	jasno	0'0
	2. pop.	741'8	21'9	p.m. jvzh.	del. obl.	

Srednja včerašnja temp. 16'6, norm. 10'9.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 14. oktobra

Pšenica za oktober 1910	10'40
Pšenica za april 1911	10'43
Rž za oktober 1910	7'84
Rž za april 1911	7'88
Oves za oktober 1910	8'05
Oves za april 1910	8'37
Koruzna za oktober 1910	5'46

Prodajalko

izvežbano v prodaji špecerijskega blaga, sprejme takoj **Ivan Jelenc**, trgovec v Tržiču, Gorenjsko. 3034 3

3036 2

Hlapec

za hišna opravila se sprejme v **Sarajevu**. Naslov pove uprava.

Dobro vino

na prodaj

v kmečkih kletih

2981 Posreduje in jamči za pristnost Posojilnica v Kaštelu, pošta Buje, Istra.

Krasne damske klobuke

kakor tudi za deklice in otroke
najnovejše mode v največji izbiri
po zelo ugodnih cenah priporoča

modni salon P. Magdić,

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

3012

Dražbeni oklic.

Iz zapuščine umrle Ane Sojer „pri Navžarju“ v lhanu št. 7 pri Domžalah se bo

v **pondeljek 17. t. m. ob 9. uri dopoldne**

na licu mesta **dražbenim potom** prodajalo vse premično blago; **7 glav lepe govedi, vozovi, veliko sena, detelje in slame, razno gospodarsko orodje, vinska posoda ter razna hišna in in gostilniška oprema.** Kupci se vabijo na udeležitev. 3020

: Modni salon :

Ivane Schiller, Sv. Petra cesta, šte. 31.

priporoča (kot bivša mnogoletna uslužbenka klobučnega oddelka Henrika Kenda) lepo in ceno izbiro, damskih, deklških, otroških klobukov, finih modelov in čepic.

: **Zalni klobuki vedno v zalogi.** :
: **Popravila se izvršujejo točno in ceno.** :

2726 8

H. SUTTNER

urar, prva največja domača

exportna tvrdka ur zlatnine

Ljubljana Mestni trg

in srebrnine

Tovarniška-vah

stvena znamka

„IKO“

Lastna tovarna ur v Švici.

ŽELEZNICARSKI ŠTRAJK NA FRANCOSKEM.

Pariz, 14. oktobra. Po obvestilu ministrstva za javna dela, se je blizu mesta Peray poizkusil zločin s tem, da so izpodkopali železniške pragove. V Pontoise je bil nek vlakovodja obsojen v dva meseca ječe vsled ščuvanja, nek sprevodnik v Sotterville pa iz enakega vzroka v trimesečno ječo.

Poštni promet.

Pariz, 14. oktobra. Splošen položaj se boljša; izvzemši državne proge se promet že precej redno vrši na vseh črtah. Poštni promet je seveda še vedno zelo zamotan in nepopoln; poštna uprava je odredila, da se promet izvede drugim putem. Ameriška pošta, ki je došla preko Cherbourga je bila včeraj vkrcana na čolne in po Seini odposlana. 700 poštnih vreč iz Zedinjenih držav sev. Amerike, ki so obležale v Havre, se je istotako s parniki po Seini prepeljalo v Pariz.

Pariz - Berlin.

Frankfurt, 14. oktobra. Po tukajšnjih vesteh je promet na francoski progi v popolnoma rednem teku. Občinstvo, ki potuje iz Pariza v Berlin se vozi po črti Metz-Saarbrücken-Frankfurt. Vsled naraslega prometa so od tu v Pariz povečali število vlakov. — Iz New. Avricourta poročajo, da vladajo na tamošnjem kolodvoru popolnoma normalne razmere in ni nikakih prometnih zadržkov. Obrat se redno vrši.

Aprovizacija Pariza.

Pariz, 14. oktobra. Načelnik pekarske zveze je izjavil, da je v Parizu za 10 do 12 dni krušne moke. V tem času se lahko po vodnem potu pripelje zopet toliko moke, da se pomanjkanja kruha v Parizu ni bati.

FERREROVCI NA ŠPANSKEM SE ZOPET GIBLJEJO.

Madrid, 14. oktobra. Na vlado so došle številne prošnje za dovolitev slavnosti v spomin Ferrerove smrti. Nekateri teh vlog so tako hujskajoče sestavljene, da jih je vlada izročila državnemu pravdnstvu. — V Salamanco je došlo 75 redovnic iz Portugalske.

ŠVICA PRIZNALA PORTUGALSKO REPUBLIKO.

Pariz, 14. oktobra. Švica je oficijelno priznala portugalsko republiko.

AVTOMOBIL PONESREČIL.

Frankfurt, 14. oktobra. Na cesti proti kraju Ober-Hakert so se v avtomobilu za stavo vozili bivši dirkač Henney, tovarnarja sin Thewald in nek tovarniški uslužbenec. V silnem diru je avtomobil zavozil v jarek; Thewald in njegov tovariš sta obležala mrtva na mestu. Henney se bori s smrtjo.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.
Povzroča slast do jedi, okrepa živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Miss Farler, Miss Everitt
English lessons.

Dalmatinova ulica 7, II. nadstr. 3023

Za žene in dekleta

je lepo sukneno in modno blago v veliki izbiri v nad 40 let obstoječi gvantri trgovini.
R. Miklauc, Ljubljana
Stritarjeva ulica št. 5.

Vzorci na zahtevo poštnine prosto.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Modni salon F. JUST-MASCHKE

Ljubljana, Zldovska ulica 3.

odlikovan na mednarodni razstavi v Parizu l. 1910 z zlato kolajno

priporoča svojo bogato zalogo

pariških in dunajskih modelov in klobukov

za dame in deklice po znano nizkih cenah.

Popravila točno in ceno.

Zalni klobuki vedno v zalogi.

Najboljše štedilno voščilo za pode

Brezbarvno, rumeno in rujavo za parkete ali polikane
ila priporoča v škatljah po en, pol in četrti kg ali prosto

ADOLF HAUPTMANN

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in stek. kleja

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano
črno Dalmatinsko vino
najboljše sredstvo 250l
4 steklenice (5 kg) franko K 4.—
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Gospodična

ki je dovršila osem razredov ter trgovski tečaj,
večša slovenskega in nemškega jezika ter stroje-
pisja, želi stopiti kot začetnica v trgovino ali
pisarno. Sprejme službo tudi na deželi. Naslov
pove inšerlatni biro lista. 2962

Najvažnejše perje in puh popolno čisto in
je, da se kupi brez vsega duha.

Tako perje in puh se dobi pri znani tvrdki

Anton Šarc v Ljubljani

Šelenburgova ul. 5, na vogalu Knaflcove ul. (nasproti glavne pošte)

po sledečih cenah:

Perje 1/2 kg po . . .	K 1'68	Puh siv 1/2 kg po . . .	K 5'25
" " " " " " " "	2'50	" " " " " " " "	6'25
" " " " " " " "	3'35	" bel " " " " " "	6'75
" " " " " " " "	4'20	" " " " " " " "	8'35
" " " " " " " "	5'85	" " " " " " " "	10'—

Pošilja se poštnine prosto s povzetjem.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani.

St. 4560/1910.

Ljubljana, dne 12. oktobra 1910.

Razglas.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje za oddajo škart in odpadkov konkurenčno razpravo.

Ponudbe za to oddajo morajo se najkasneje

do 2. novembra t. l., 12. ure dopoldne

c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani vposlati.

Popolna vsebina razglaša, kateri se tuuradno lahko vpogleda, nahaja se v uradni „Laibacher Zeitung“.

Valični mlin v Domžalah

I. Bončar, Ljubljana

Centralna pisarna in skladišče: Vevova ul. 6.

Telefon interurb. št. 129.

Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvorsne kakovosti, otrobe in druge mleuske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter Graden & Komp., Stolni trg 9.

Ant. Bajec

cvetlični salon

Pod Trančo št. 2,

poleg čevljar. mostu

Izdeluje šopke, vence, trakove.

Velika zaloga nagrobnih ven-

cev. Zunanja naročila točno.

Cene zmerne.

3662 52-1

Trgovci, pozor!

Proda se iz proste roke skoraj nova 3014

velika hiša

v zelo dobrem stanu, v kateri je prav dobro
idoča trgovina z mešanim blagom in
prodajniška oprava. Oddaljena je 5 min.
od tovarne v Vevčah, v kateri se nahaja čez
800 delavcev in delavk, in 3 minute od farne
cerkve pri Dev. Mar. v Polju. V hiši so
3 kuhinje, 3 sobe, velika klet, jedilna shramba,
velika prodajalna in veliko skladišče, okoli
hiše je velik vrt in njiva, Natančni pogoji se
izvedo pri g. Jožefu Hromcu, kovaču v
Vevčah šte. 5, pošta Dev. Mar. v Polju.

2 lepa prostora

pripravna za delavnice ali skladišča, se odda s 1. novembrom.
Poizve se pri hišnem gospodarju
Ivanu Košenina, Kolodvorska
2942 ulica št. 6. 1

Prihranite vsak dan

4'80 do 24 kron, ako zavzivate železnato vino s
kino lekarja Piccoli-ja v
Ljubljani z dnevnim izdatkom 18 vinarjev, mesto
kina železnatega vina, ki ne vsebuje več železa, kot
navadno vino in kojega bi morali izpiti eden do pet
litrov na dan, da bi dovedli organizmu potrebno
množino železa, kar bi pa bilo radi alkohola le škodljivo. Poliliterska steklenica
Piccolijevega železnatega vina 2 kroni. - Naročila
proti povzetju. 3281

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-

čistil. sred-

stvo

Seydlin

Izdolovatelj

O. Seydl

Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Veletgovina specerijskega blaga in
deželni pridelkov

ANTON KOLENC

„Narodni dom“ CELJE Graška cesta 22.

(v lastnih hišah).

Naznanja, da kupuje vsakovrstne deželne pridelke vsako množino po najvišjih dnevnih cenah, osobito suhe gobe, laneno seme, fižol, kumno, vsakovrstno žito, konoplje itd. ter sadje sveže in suho. Priporočam se gospodom kolegom trgovcem za nakup vedno svežega specerijskega blaga in deželni pridelkov, ker jamčim za pošteno in dobro postrežbo po najnižjih dnevnih cenah.

Gospodom duhovnikom priporočam vsakovrstne sveče, kadilo in olje za cerkve.

Slavnemu občinstvu zagotavljam točno in solidno postrežbo z vedno svežim blagom po najnižjih cenah. Nadalje premore na cele vozove debel po 2-10, droben po 1-40 K 100 kg na dom postavljen v Celju, drugam po dogovoru.

Pismena naročila se z obratno pošto izvrše.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.